TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MAKELA
SULO SYVANEN

TOVERI

(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

AUG. NIKULA, Manager.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT

Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.55 1 kuukausi... .50

Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.55 One month..... .50

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyilä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntyma- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomenhetaan vapaasti.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Uhattu luokka

Keskiluokan olemassaolo on nykyisin suuremmassa vaarassa kuin se on tavallisina aikoina, vaikkapa muutamat sen jäsenistöstä kohoaisivatkin yläluokkaan tavattomien sotavoittojen kohottamana. "Varmaan on tämä aikaa, joka ei ainoastaan koettele liikemiestemme isänmaallisuutta ja uskollisuutta, vaan vakavalla tavalla asettaa kysenalaiseksi heidän taloudellisen olemassaolo-oikeutensa", selittää New York Journal of Commerce.

Ja niin tosiaankin on laita. Yläluokan omat edut vaativat sääteliäisyyttä ja pienempien riistäjien raivaamista pois tieltä, jotta suuremmat saisivat sitä vapaammin elellä. Mutta vain harvat keskiluokan jäsenistä käsittävät luokkansa uhattua asemaa. Ne eivät yleensä käsitä muuta kuin sen mitä päivittäin näkevät. Yhteiskunnallisen kehityksen seuraaminen, ja asioihin tutustuminen ei ole heidän tehtävänsä, eivätkä he siitä välitäkään.

Keskiluokka on uhattuna vielä suuremmassa määrässä kuin yläluokka, vaikka senkin elinpäivät alkavat olla luettuja. Valtiokapitalismin astinlaudoilla — erinäisten teollisuushaarojen ottamisella valtion haltuun — uhraa yläluokka keskiluokan ja sitte vasta työväestö tulee ja kukistaa yläluokan yhteiskunnan ylisiltä. Silloin poistuvat yhteiskunnallisen kehityksen jarrut, ja maassa vallitsee rauha ja ihmisillä hyvä tahto.

Häikäilemättömyyden huipuilla

Olemme jo useat kerrat maininneet täkäläisten riistäjäparoonien pyrkimyksistä saada lupa täyttää lännen työpaikat kiinalaisilla kuleilla, muka sillä verukkeella, että täällä ei ole riittävästi työläisiä. Sunset magazinen tammikuun numeron ennakkovedoksissa näkyy olevan muuan kirjotus, jossa melkein suoraan sanotaan, että jos täkäläistä työväestöä saisi työhön **kahdellakymmenellä sentillä päivän**, niin sitte ei olisi kiinalaisten tarvetta. Mainitun kirjotuksen kirjottaja itkee sitä, että hallitus on antanut luvan kulettaa kiinalaisia Kuubaan, ja Meksikoon Californian kautta. Miten katkeralle tuntuneekaan californialaisesta hedelmätrustin osakkaasta, nähdessään kiinalaisia kuletettavan meksikolaisille orjavoudeille niin halvasta hinnasta, ja Californiassa täytyy maksaa joskus valkorotuiselle työläiselle kolme dollariakin päivältä!

Kirjottaja mainitsee että Canadan kautta kuletetaan Ranskaan kiinalaisia, enemmän kuin satatuhatta on jo viety, työskentelemään kahdenkymmenen sentin päiväpalkalla, ja siten pitäisi olla kai täälläkin.

Se on se kahdenkymmenensentin päiväpalkka, joka nämä riistäjäparoonit panee itkemään. Jos täkäläinen työväestökin voisi elää sillä, niin käyttäisihän sitä. Mutta kunhan nyt saadaan se Washingtonin työnantajayhdistyksen vaatima orjalaki, niin ehkäpä sitte saa pakotetuksi täkäläisetkin työläiset työhön kahdenkymmenen sentin päiväpalkalla.

Sitä ne piiskurit toivovat.

Heillä on toinen laki

Kirjottaessaan Washingtonin Työnantajaliiton äskeisestä kirjelmässä, jossa vaaditaan työpakkoa kaikille niille jotka eivät ole työssä, kysyy muuan kirjottaja Seattle Callissa, kohdistuisiko laki niihinkin jotka joutilaisuuttaan kuluttavat loisteliailla autoilla ajellen?

Ei se taitaisi koskea. Laki tavallisesti vapauttaa ensimäiseksi laastijansa omista säädöksistään, kuten kongressimiehet vapauttivat palkkansa sotaverotuksesta. Jos Washingtonissa saataisi sellainen täydellinen orjajärjestelmä toimeen, jollaista sikäläiset teollisuusparoonit haluavat, niin se koskisi vain työläisiä, etupäässä tukki- ja sahatyöläisiä, joiden tyytymättömyydelle, tai vaatimuksille, ei enää ole muuta keinoa kuin kahdeksan tunnin työpäivä ja palkankorotus. Sellainen laki tekisi lakkoutumisen mahdottomaksi, pakottamalla jokaisen yksityisen työläisen täydellisesti työnantajien armoille. Sellaisen lain alaisena oleva työväestö olisi täydellistä henkiorjajoukkoa, vailla mitään oikeuksia joita eivät piiskurinsa suvaitsisi "hyväntahtoisuudessaan" antaa.

Kirjelmän perusteluissa selitetään, että joutilaana olevat työläiset syövät työssäolevien tuottamia elintarpeita, ja sellaista ei olisi sallittava, joten työpakkolaki on välttämätön. Syövät ruokaa jota eivät tuota! Sellaisia on muitakin, mutta vain tuottavan luokan jäsenelle on rikos elää luokkansa muiden jäsenten kustannuksella. Riistäjäluokan jäsenet ovat sellaisesta syyttelystä vapaat siksi että he kuuluvat syyttävään luokkaan.

Kyllä työläisetkin ovat työpakkolain kannalla ja kannattavat kaikesta sydämmestään — ne jotka eivät ole tietämättömiä eduistaan ja luokkansa eduista — että joka ei tahdo työtä tehdä, ei hänen syömäänkään pidä, mutta jos työläiset pääsevät sellaisen lain laatimaan ja panemaan täytäntöön, niin se ei olekaan silloin enää luokkalaki, vaan koskee kirjaimellisesti kaikkia. Ainoastaan siihen työläiset, ja koko työväenliike, pyrkivätkin. Ja juuri siksi sitä kapitalistiluokka niin katkerasti vastustaa.

Bolshevikien ohjelma

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Dec. 27, 1917, as required by the Act of Congress of Oct. 15th, 1917.)

Nikolai Lenin, Venäjän bolsheviki-hallituksen pääministeri on äskettäin julaissut venäjänkielisen kirjasen nimellä: Poliittinen puolue ja proletariaatin velvollisuus". Kirjasessa annetaan bolshevikien ohjelmasta seuraavanlainen lausunto:

"Bolshevikit (Venäjän sosialistien enemmistö) kannattavat sosialistisen tasavallan perustamista kaiken kansan, ja varsinkin työväenluokan, sotilasten ja talonpoikain etujen mukaisesti. Heidän tarkotuksenaan on poistaa seisova sotaväki ja poliisilaitos, ja asettaa niiden tilalle kansallisesti harjotettu ja valittu suojelusjärjestö, joka palkataan yleisillä varoilla.

Bolshevikit vastustavat kaikenlaista itsevaltiutta ja kapitalistista hallitusta, joiden ainoana tarkotuksena he selittävät olevan työläisten riistämisen. Ne keinot joiden avulla sellaiset hallitukset riistävät työläisiä, ovat niiden valtiollisessa vallassa ja teollisuuslaitosten kontrollissa (kansallisten luonnonrikkauksien kontrollin kautta). Vapauttaakseen kansan sellaisesta rosvoilusta, pyrkivät bolshevikit ottamaan näiden hallitusten valtaluokilta ne kontrollivälineet ja asettamaan ne kansan käsiin johon ne luonnollisesti kuuluvat.

"Bolshevikit ovat yleisen perustuslakikonventsionin heti kokoonkutsumisen kannalla, mutta varottavat työläisiä ja talonpoikia, että jos ne odottavat tämän konventsionin olevan sosialistisen tasavallan perustajana, on heidän liitettävä kaikki työväestön voimat yhteen ja kaikin tavoin oltava siten varustettuna, etteivät aateliston, yläluokan ja jälelläolevien tsaarivallan kannattajien, jotka kaikki viimekädessä taistelevat yhdessä, yhteisetkään toimenpiteet voi estää työläisten voittoa.

"Bolshevikit ovat ehdottomasti vastaan nykyistä sotaa ja kaikkia niitä porvarillisia hallituksia jotka käyvät sitä itsekkäitten tarkotusperiensä kannustamana; he vastustavat tämän sodan selittämistä puolustussodaksi, kuten Venäjän valtaluokka koettaa uskottaa kansalle.

"He vastustavat kaikkia anastusaikeita minkä hallituksen taholta hyvänsä, siitä syystä etta ovat vastaan kaikkien kansallisuuksien, niin pienten kuin suurtenkin riistämistä, ja edelleen siksi että sellaiset anastukset sisältävät jo itsessään siemenet uudelle mailmansodalle.

"Bolshevikit pyrkivät poistamaan kaikki monarkistiset, eli kapitalistiset hallitukset, ja on tökin käsittää sentään sen, että mitään ei Venäjällä vihata niin katkerasti kuin kasakoita, eikä mikään voima ole ollut niin tepsivänä tsaarivallan verisimpien päivien ylläpitämisessä kuin kasakkavalta. Ja niitä siis tulevat nyt Venäjällä Amerikan lähettiläs ja punanen risti, jos tiedonannoissa on perää!

Ja siitä huolimatta ei siellä ole vielä vangittu näitä salaliittolaisia, mutta Seattlessa vangittiin heti ensimäinen laivamies, joka uskalsi tervehtiä työläistoveretaan siellä. Ja kun joukko venäläisiä meni uteliaisuudessa katsomaan laivaa ja sen miehistöä, niin vangittiin hekin!

Sellaista kansavaltaisuutta ei Venäjällä suvaita nykyisen hallituksen aikana, ja siksi sille täällä oliaankin niin katkerana.

* * *

Seattlen poliisi ei sentään onnistunut saamaan aikaan mellakkaa, kuten nähtävästi oli laskettu, vangitsemalla venäläisen laivamiehen, joka oli puhunut täkäläisellä I. W. W.-liiton haalilla. Kun mies puheen pidettyään läksi sieltä, vangittiin hänet ja vietiin poliisiasemalle. Ja kun tieto siitä levisi haalilla olleen kuulija kunnan keskuuteen, oli suuttumus niin voimakas, että väkijoukko kyettiin vain vaivoin estämään tunkeutumasta poliisiasemalle. Ellei kokousta johtanut henkilö olisi kyennyt tyynnyttämään yleisöä, olisi poliisi saanut aikaan sen mitä se nähtävästi halusi: mellakan, jonka johdosta sitte olisi saatu selittää, että venäläiset kapinoivat jo täälläkin. Jos Butten kaivosyhtiön poliisi olisi ollut saapuvilla, olisi se varmaankin antanut seilarille samanlaisen lähdön kuin Frank Littlellekin, mutta näyttää siltä, etti Seattle ei vedä vertoja Buttelle eikä San Franciscolle missään asiassa. Näin meni koko hyvä "kapinahanke" hukkaan aivan poliisin saamattomuuden takia.

Mitä rahan tuomiseen täkäläisten vainottujen työläisten puolustamiseksi tulee, niin siinä ei pitäisi olla mitään laitonta. Saahan täälläkin siihen tarkotukseen keräillä varoja. Tai onko tarkotus hirttää kaikki syytetyt ilman kunnollista tutkintoa?

Mutta laivalla ei ollutkaan rahoja. Koko juttu oli täkäläisen sanomalehdistön ja poliisin ilkeämielisyyden keksimä, samoin kuin sekin, että laivalla oli suuri määrä viinaa, johon aina sekoitettiin turkinpippuria, jotta nauttijan "kurssi" kohoaisi mahdollisimman korkealle. Täkäläiset kansanvaltaisuuden viholliset eivät säästä mitään keinoja, maalatakseen Venäjän voittoisan köyhälistön piruakin mustemmaksi. Ne menevät niin pitkälle, että pilaavat koko juttunsa. Kukaan ei nimittäin usko, että venäläisillä olisi todellakin ollut aikomus tuoda tänne aseita ja valloittaa koko maa ensin nostatettuaan joitakin "i.w.w.läisiä" kapinaan. Sellainen on huippukohta amerikalaisen sanomalehdistön mielettömyydessä, ja jos täkäläihen yleisö sitä uskoo, niin osottaa se henkisessä suhteessa olevansa kaiken toivon ulkopuolella.

Mutta tarkotus lienee peittää omia rikoksia. Venäjältä näet ilmotetaan, että Amerikan lähettiläs David A. Frances on siellä vehkeillyt sikäläistä hallitusta vastaan kasakkakenraali Kaledinesin kapinahankkeen onnistumiseksi. Mitä olisi sanottava sellaisesta "kansanvallan" edustajasta? Mutta mitä on täkäläinen lehdistö — työväenlehdistöä lukuunottamatta — siitä sanonut? Ei mitään. Luonnollisesti ei. Se kannattaa jokaista vritystä kansavaltaisuuden kukistamiseksi Venäjällä. Samoin ilmotetaan Amerikan punaisen ristin olleen Venäjällä yhteisoiminnassa kasakkakenraali Kaledinesin kanssa. Siitäkaan ei ole mainittu, sillä amerikalainen sanomalehdistö tuskappaleita laivan miehistöä vastaan, ja ellei onnistu, niin on syy siinä, että parasta pinkertonia ei ole asetettu toimeen. Olisi pitänyt jättää tehtävä vell Pickerttille, tai jollekin samanlaiselle "asiantuntijalle".

Paremmin onnistuivat Seattlen pankkiirit kuin poliisit. Ne ottivat venäläisen laivan miehistön kuukauden palkan yhtä kunnollista ruoka-ateriaa vastaavasta summasta, kertovat Seattlen lehdet. Ehkäpä ne olisivat onnistuneet paremmin laivan muuskimisessakin.

* * *

Muuan laivan miehistä oli mailhin astuttuaan ilmaissut hämmästyksensä näkemistään kalpeista ja laihtuneista olennoista, joita sanottiin amerikalaisiksi työläisiksi. "Tsaarivallan pahimpanakaan aikana emme sentään olleet sellaisessa tilassa kuin täällä näkemäni työläiset", oli mies selittänyt.

Laivan miehistö odotti täällä samanlaista ystävällistä vastaanottoa, kuin amerikalaisille laivoille oli annettu bolshevikihallituksen taholta Vladivostokissa. Siellä oli miehistö viety maihin ja pidetty tervetulleena. Täällä asetettiin asestetut vartijat estämään kaikki kanssakäyminen laivamiesten kanssa, siitä huolimatta, että kapteenilla ei ollut mitään valittamista miestensä menettelyn suhteen. Täkäläiset viranomaiset toimivat sillä verukkeella, että laiva tuli miehiston johdon alla satamaan, ja sellainen on tavallisuudesta poikkeavaa. Täkäläisissä oloissa on tavallisuudesta poikkeavaa se että työväestöllä on mitään sanavaltaa olosuhteisiinsa, mutta venäläisillä se ei enää ole poikkeus vaan sääntö. Täkäläisiä viranomaisia kai pelotti antaan laivamiesten tuoda todelliset tiedot tapahtumista Venäjällä, mikäli heillä niitä olisi ollut, ja siksi vangitsemiset.

Kummituksia

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Dec. 27, 1917, as required by the Act of Congress October 15th, 1917.)

"Bolsheviki"-laiva, joka saapui viime perjantaina "erääseen Tyynenmeren rannikon satamaan", kuten uutistoimistot varovaisuuden vuoksi selittivät, esiintyy kauhua herättävänä kummituksena viranomaisten silmissä. Seuraavana päivänä kyllä jo myönnettiin laivan olleen Seattlen satamassa, ja Seattlen lehdet kai sen heti myönsivät, mutta jotta muutalla olevat saksalaisten agentit, joita luonnollisesti kaikkialla vilisee, eivät saisi siitä tietoa, ei Seattlea mainittu. Seattlessa olevat sen kyllä saivat tietää.

Laivalla kuuluu olevan rahaa, aseita ja — viinaa. Ja kaikki tietysti tarkotuksella ajaa amerikalainen tasavalta Tyyneenmereen, ja asettaa sen tilalle "anarkia", kuten porvarilehtemme selittävät. Ja että kertomus olisi täydellinen lisätään siinä viinaan riittävä määrä turkin pippuria — sanomalehdissä.

Hallituksen agentit ovat joutuneet tekemään työtä joulumakin, etsiessään aseita, rahaa ja — viinaa "bolsheviki"-laivasta. Mutta sieltä ei ole löytynyt muuta kuin muutama kirjateos!

Sellaisesta epäonnistumisesta jouluviinojen etsinnässä suuttuisi kuka tahansa muu kuin seattlelainen poliisi ja raportteri. Ketäpä rahat ja viina enemmän vetäisi puoleensa kuin poliisia esim.

Löydetyt kirjat, joihin kuuluu m.m. Tolstoin teoksia, käännetään varovaisuuden vuoksi uudelleen englannin kielelle, vaikka samat teokset, Seattlen lehtien mukaan, olisivat saatavissa sikäläisestä yleisestä kirjastosta jo ennen käännetyna. Mutta eihän poliisi usko; ehkäpä uusi "kääntäjä" onnistuu löytämään todis-

MAILMANKATSOMUKSIA

"KUULUISIA KANSAINVÄLISIÄ SOSIALISTIJOHTAJIA."

Vapaus kirjottaa:

Silloin kun Yhdysvallat yhtyivät mailman sotaan, tapahtui Yhdysvaltain sosialistipuolueessa pieni hajaannus. Joitakin sosialistisessa liikkeessä ennemmin hyvin tunnettuja miehiä, kuten Charles Edward Russell ja John Spargo ja toisia vähemmän tunnettuja miehiä kuten William English Walling, Ernest Pool ja monet muut, joista jotkut olivat pitäneet aikaisemmin sosialistipuoluetta liian vanhoillisena, erosi puolueesta sentähden, että puolue omaksui sotavastaisen kannan ja ryhtyi tekemään voimakasta sotavastaista agitatsionityötä. Monet näistä miehistä päätsivät hallituksen "tiedonantotoimiston" palveluksen. Heistä tuli suuria miehiä. Jokainen porvarillinen sanomalehti Yhdysvalloissa julkaisi näiden "sosialistijohtajien" sosialistipuoluetta vastaan tähdättyjä lausuntoja. Porvaristo ryhtyi heidän oksennuksellaan tahraamaan niitä miehiä, jotka olivat pysyneet uskollisina sosialistipuolueen periaatteille ja sosialistipuolueelle yleisesti.

Canadassa sosialidemokratipuolue on ollut suhteellisesti vieläkin heikompi kuin Yhdysvalloissa. Puolueella on vain muuan jäsen maakuntien lainsäätäjäkunnissa ja joitakin edustajia kaupunkien valtuustoissa. Mutta pienuudestaan huolimatta puolue on ollut eheä. Mailman tapahtumat eivät ole ennemmin järkyttäneet sen sisäistä yksimielisyyttä.

Mutta nyt on täälläkin ilmennyt luopioita. Toronto Globe t.k. 15 päivän numerossaan julkaisee sangen huomattavalla paikalla uutisen, kuinka joku Winnipegissä asuva A. J. Lipshitz, Canadan juutalaisten sosialistipuolueen presidentti ja sosialistijohtaja, jolla on kansainvälinen maine, on julaissut manifestin seuraajilleen, ilmottaen kannattavansa nykyistä kokoomusballitusta ja kehottaa juutalaisia sosialisteja tukemaan hallitusta.

Me emme tiedä kuinka kansainvälisesti tunnettu mies mestari Lipshitz on, mutta sen me tiedämme, että Canadan sosialistisessa liikkeessä tämä suuri johtaja on aivan tuntematon. Mutta se puoli asiassa ei liikuta meitä tällä kertaa.

Me vain tahdomme todeta sen seikan, että silloin kun joku sosialisti, vaikkei häntä ennen ole tunnettu oman kylänsä ulkopuolella, ilmottaa tukevansa porvarillista hallitusta, porvarillinen sanomalehdistö tekee hänestä kansainvälisen suuruuden. Niin tapahtui Yhdysvalloissa ja niin näyttää käyvän Canadassakin.

Porvarillinen sanomalehdistö julkasee tällaisten johtajien lausuntoja, uskoen että toiset sosialistit seuraavat heidän perässään. Siinä ne kuitenkin erehtyvät. Esimerkiksi henkilö, joka sanoo kannattavansa nykyistä kokoomushallitusta Canadassa ja kehottaa sosialisteja äänestämään sen seuraajia valtaan, sinä hetkenä lakkaa olemasta sosialisti. Henkilö, joka puolustaa työläisten riistoa ja orjuuttamista kaikin voiminsa tukevaa hallitusta, ei voi olla sosialisti. Ja siksi tällaisten henkilöiden lausunnoilla ei ole minkäänlaista vaikutusta sosialistipuolueen jäseniin. Sosialistit eivät sokeasti seuraa johtajiaan.

* * *

TAISTELU MIEHESTA.

Pariisilaisessa Journal lehdessä ehdottaa eräs kirjottaja, että valtio mitä pikimmin asettaisi vastattavaksi seuraavan Ranskan tulevaisuudelle ylen tärkeän palkintokysymyksen: "Kuinka voidaan järjestää tyydyttävä toimeentulo kolmelle miljoonalle naimattomalle naiselle?" Suotuisimmassakin tapauksessa, nim. jos jokainen miespuolinen ranskalainen ottaisi itsellensä vaimon, jäisi Ranskassa runsaasti kolme miljoonaa naista, joille ei riittäisi miehiä. Ja mitä pitemmälti sotaa kestää, sitä epäedullisemmaksi suhde muodostuu naisille. Keskiajalla saivat nämä liiat naiset turvapaikan luostareissa. Uusi aika vaatii kysymykselle jotain muuta ratkaisua. Nykyajan nainen ei suostu sulkeutumaan yhteiskunnan ulkopuolelle; eipä ole ihan varmaa tyytyvätkö he edes yksiavioisuuden heille aiheuttamaan pakolliseen neitsyyteen. Seurauksena voivat olla kauheat avioliittonäytelmät, kahta kauheammat kuin mitkään entiset. Niiden estämiseksi täytyy valtion keksiä jokin keino. Olihan Pariisissa juuri käsiteltävänä Minangoinin juttu ikäänkuin esimauksi siitä, mitä on odotettavissa, kun "taistelu miehestä" kiihtyy vielä nykyistään tuimemmaksi. Ajutantti Minangoin oli seitsemän vuotta elänyt onnellisessa avioliitossa serkkunsa Yvonnen kanssa, joka hänelle oli lahjottanut kaksi lasta, kun erään sotatarvetehtaan pikku työntekijättären sulot hänet lumosivat. Ollen nopsatuumainen mies, hän ratkasi pulman jäämättä odottelemaan mitään valtion kilpakirjotuksia. Läksi vaimonsa ja lastensa kanssa veneretkelle, jolta palasi yksinään. Näin perhehuolista vapautuneena hän seuraavana aamuna saattoi lähteä matkalle uuden kultasensa kanssa. Mihinkä tässä joudutaan, kysyy tuo pariisilainen lehti, jos aviomiehet noin vain rupeavat hukuttamaan vaimojaan ja lapsiaan kuin kissanpoikia?

* * *

Saksassa on sama tuska. Kuten jo joitakin kertoja olemme maininneet, on siellä ryhdytty vakavasti harkitsemaan monivaimoisuuden laillistuttamista heti sodan jälkeen, ainakin joksikin ajaksi. Siihen mennessä koettavat miestä vailia olevat naiset erityisillä houkuttelukeinoilla vaikuttaa miesten valintaan. Sanomalehdissä on lukuisasti sen suuntaisia ilmotuksia, ja avioliittotoimistot, jotka sitoutuvat naisille miehen hankkimaan, tekevät tuottavata liikettä. Palveluksesta päässeet sotilaat ovat erityisesti haluttuja. Näytteeksi suomennamme erään oloja kuvaavan ilmotuksen Breslau Volkswacht lehdestä:

Olen 22 vuotias, enkä hullumman näköinen. Omistan 14 kpl. siipikarjaa, 6 sikaa, 4 lehmää, 2 siankinkkua ja muutamia makkaroita, jotka ovat parhaillaan savustettavina; minulla on sokea äiti, joka pystyy kutomaan ja kehräämään, pieni viinivilielys, 25 kirsikkapuuta, 14 omenapuuta, 10 luumupuuta, hyväsesti kotikutoista liinavaatetta ja kolme astiaa hyvää viiniä kellarissani. Minulla on sitäpaitsi piaano ja huilu. Loukkaantuneet sotilaat, jotka kykenevät tekemään peltotyötä tai hoitamaan karjaa ja kanoja, tehköät tarjouksensa, jos ovat avioliittoon halullisia. Suostun eroonkin, jos kuuden kuukauden kuluttua ilmenisi sovittamatonta luontetitten ristiriitaisuutta jommaltakummalta puolelta.

* * *

EI PÄÄSE PUOLUEESTA EROAMALLAKAAN.

Kuten äskettäin mainitsimme, on ainoa sosialistiedustaja Yhdysvaltain kongressissa, Meyer London, julkisesti eronnut sosialistipuolueesta. Ratkaisevaan eroon hän oli pakotettu puolueemme sotavastaisen kannan johdosta. Ristiriitaisuutta hänen esiintymisensä ja sosialistisen mailmankatsomuksen välillä on ilmennyt pitkin aikaa, ja on London sellaiset hankaukset aina sivuuttanut sillä selityksellä, että hän **ei** kongressissa edustakaan sosialistipuoluetta, vaan sitä New Yorkin juutalaista vaalipiiriä, josta hänet oli valittu.

Kapitalistilehdet, jotka ovat pitäneet melua toistenkin puolivillaisten sosialistisuuruuksien eroamisista, julistivat iloita Meyer Londonin eroamista. Eikä siitä vielä ole kulunut kuin muutama viikko. Mutta Duluthin santarmilehti, joka on esiintyvinään raittius- niinkuin kaiken muunkin humpuukin kannattajana, näkee mielestään edulliseksi pitää kongressimies Londonia edelleen sosialistipuolueen virallisena edustajana. Lehden mukaan hän muka yhä "on kongressissa edustamassa sosialisteja ja sosialismia" ja on siellä äänestänyt "puolueensa periaatteen mukaan" kieltolakia vastaan, "siis viinatrustin puolesta."

Haluaisimmepa tietää, milloin sosialistipuolue on julistanut kannattavansa m i t ä ä n trusteja. Eivätköhän siinä asiassa osat ole ihan vaihdoksissa? Useat sosialistit vain ovat olleet kyllin tarkkasilmäisiä nähdäkseen, että nyt "hyväksytty" kieltolaki ei ole muuta kuin silmänkääntötemppu trustivallan pönkittämiseksi.

* * *

Hätäpolitiikkaa.

Noin kolmessakymmenessä kongressimiespiirissä ponnistelevat molemmat vanhat puolueet liittoutuakseen yhteisistä ehdokkaista ensi eduskuntavaaleissa. Tähän toimenpiteesen on niiden täytynyt ryhtyä sosialistien pelosta. Ne uskovat meidän voittavan helposti ainakin niin monessa vaalipiirissä, jos kukin puolue entiseen tapaan asettaisi omat ehdokkaansa. Kuten tunnettua, lisääntyi sosialistien äänimäärä maamme tärkeimmissä valtioissa 300—500 pros. Yksin Suur-Newyorkissa saivat sosialistit lähes 150,000 ääntä, vaikka heitä vastaan taisteltiin kaikin keinoin ja kaikin voimin. Sentähden on ei ainoastaan mahdollista, vaan varsin luultavata, että ensi syksynä tulee kongressiin valituksi koko liuta sosialisteja. Niinpä sietäisi meidänkin taholta jo nyt ryhtyä tarmokkaasen kiihotustyöhön noiden vaalien varalta, ettei kapitalististen hätäpolitikoitsijain tuska olisi aivan turhanpäiväistä.

Kapitalistien yhteenliittyminen on aina heikkouden merkki, mutta työväen yhteenliittyminen on voimaa.

* * *

Uusi tuotantoala.

Kamferittia on ruvettu kasvattamaan Floridassa. Sodan aikana on ollut vaikea tuottaa kamferittia Formosasta, josta sitä näihin asti miltei yksinomaan on saatu. Floridassa on jo isot alueet istutettu kamferttiviljelykseen. Ennen on sillä jo sen verran kokeiltu, että tiedetään kamferttipuun siellä hyvin menestyvän. Laajin kamferttiviljelys siellä on Putnam kauntissa oleva 2,000 eekkerin suuruinen Satsuma-istutus.

* * *

Maapallon väkiluku.

Numerot maapallomme väkiluvusta eivät koskaan ole tarkkoja, sillä suurilta ja väkirikkailtakin alueilta (kuten Intian ja Kiinan) ne perustuvat enemmän arvioiaskuihin kuin todelliseen tilastoon. V. 1787 arvioi Bysching sen noin 1000 miljoonaksi; v. 1800 Fabri ja Stein sen arvioivat ainoastaan 900 miljoonaksi; v. 1833 Stein ja Hörschelmann 872 miljoonaksi; v. 1858 Dieterici 1288 miljoonaksi, ja Kolb v. 1865 laski sen 1220 miljoonaksi. Uusimpain laskujen perusteella arvioidaan ihmisiä olevan mailmassa noin 1400 miljoonaa.

Järjestömme asioita

PUOLUEASIOITA.

Muistiinpanoja Kansallistoimeenpanevan komitean kokouksesta joulukuun 16—17 päivinä.

Viimeinen kansallistoimeenpanevan komitean kokous oli yksi tärkeimpiä mitä pitkiin aikoihin on ollut sanotulla komitealla. Työjärjestyksessä oli paljon tärkeitä ja kauvaskantoisia kysymyksiä ratkaistavana ja niiden huolellisesta ratkaisusta riippuu paljon. Monia oikeusjuttuja puoluetovereita vastaan on parhaillaan eri oikeuksissa ja niiden johdosta tehtiin tärkeitä päätöksiä; ensi vuoden kongressionaalivaalit ja vaalitaistelu-valmistukset, tapahtumat Europassa ja niiden vaikutus mailman politiikkaan ja puolueen sisäiset asiat olivat tärkeimpiä kysymyksiä työjärjestyksessä.

Oikeusjutut.

Kansallisvirastoon on ilmotettu seuraavista vangitsemisista ja oikeuksien päätöksistä:

Cleveland.

Melkein ensimäisiä tärkeimmistä oikeusjuttuista, joita on kansallisvirastoon ilmotettu ja joita on kansallisviraston taholta avustettu on clevelandilaisten tovereitten Ruthenbergin, Wagenknechtin ja Bakerin jutut. Heidät on löydetty syylliseksi registeeraukseen vastustamiseen ja tuomittu yhdeksi vuodeksi vankeuteen. Heidän juttunsa on vedottu Yhdysvaltain ylioikeuteen ja tullenee siellä pikkoin esille.

Minnesota.

A. L. Sugarman, Minnesotan valtion puoluekirjuri ja J. O. Bentall on valtion oikeuksissa tuomittu vankeusrangaistuksiin, mutta heidän juttunsa on vedottu ja odottaa korkeampien oikeuksien päätöstä. Heitä syytetään asevelvollisuutta vastustavista puheista.

West Virginia.

West Virginian valtiosihteeri Edwin Firth ja kolme muuta toveria on tuomittu kuudeksi kuukaudeksi vankilaan samoista syistä kuin edellisetkin toverit. Heidänkin juttunsa on vedottu.

Detroit.

Michigan Socialist nimisen puolueelehden johtokunnan jäsenet ovat tuomituf seuraavasti: tov. Sugar vuodeksi kuritusvankilaan ja $500 sakkoon; tov. Welch vuodeksi vankilaan ja tov. Diamond $500 sakkoon.